

Saksgang	Møtedato	Møte nr.	Sak nr.
Administrativ styringsgruppe	12.12.2016	5-2016	46/16
Overordnet styringsgruppe	20.12.2016	5-2016	46/16

Parter i bypakken etter 1.1.2017

Sammendrag

Denne saken vurderer strukturen i samarbeidet i Bypakke Tønsberg-regionen. Saken er aktuell fordi Stokke kommune opphører som kommune 1.1.2017 og at deler av Stokke kommune (Vear-området) vil bli en del av Tønsberg kommune, mens den øvrige delen av Stokke blir en del av nye Sandefjord kommune. Videre har planarbeidet med ny fastlandsforbindelsen fra Nøtterøy og Tjøme avklart at fysiske tiltak vil komme i Tønsberg og Nøtterøy kommuner.

Bypakke Tønsberg-regionen er organisert slik: (1) samarbeid om Bypakke Tønsberg-regionen basert på frivillige avtaler mellom partene, samt interkommunalt plansamarbeid med hjemmel i plan- og bygningsloven om (2) interkommunal kommunedelplan for fastlandsforbindelsen fra Nøtterøy og Tjøme og (3) interkommunal kommunedelplan for gange, sykkel og kollektivtransport.

Saken ber nye Sandefjord kommune om å vurdere sin politiske og administrative deltakelse i bypakkesamarbeidet. I lys av avklart planavgrensning for ny fastlandsforbindelse fra Nøtterøy og Tjøme anmodes nye Sandefjord kommune om å trekke seg fra interkommunalt samarbeid om ny fastlandsforbindelse. Nye Sandefjord kommune anmodes videre om å vurdere sin deltakelse i det interkommunale samarbeidet om plan gange, sykkel og kollektivtransport.

Videre legges det opp til at det fremmes en ny sak i Overordnet styringsgruppe så snart nye Sandefjord kommune har vurdert sin deltakelse i Bypakke for Tønsberg-regionen.

Innstilling

På bakgrunn av at Stokke kommune opphører fra 1.1.2017, Vear overføres til Tønsberg kommune, samt planavgrensninger knyttet til fastlandsforbindelsen fra Nøtterøy og Tjøme, er det nødvendig å vurdere hvilke kommuner som skal delta i det videre samarbeidet om Bypakke Tønsberg-regionen. Overordnet styringsgruppe for Bypakke Tønsberg-regionen anbefaler følgende:

1. Nye Sandefjord kommune anmodes om å vurdere sin deltakelse i samarbeidet om Bypakke Tønsberg-regionen, herunder Overordnet styringsgruppe (OSG), Administrativ styringsgruppe (ASG), og de administrative faggruppene. Nye Sandefjord kommune bes behandle saken så raskt som mulig.
2. Grunnet planavgrensningen for ny fastlandsforbindelse fra Nøtterøy og Tjøme anmodes nye Sandefjord kommune om å trekke seg ut av det interkommunale samarbeidet om Interkommunal kommunedelplan for ny fastlandsforbindelse fra Nøtterøy og Tjøme.
3. I lys av sakens realiteter anmodes nye Sandefjord kommune om å trekke seg ut av det interkommunale samarbeidet om Interkommunal kommunedelplan for gange, sykkel og kollektivtransport.
4. Så snart nye Sandefjord kommune har vurdert sin deltakelse i Bypakke Tønsberg-regionen fremmes det en ny sak til Overordnet styringsgruppe (OSG) som vurderer konsekvenser av vedtakene i nye Sandefjord kommune.

Saksutredning:

Innledning

Denne saken vurderer struktur i det videre samarbeidet om Bypakke Tønsberg-regionen, som følge av kommunesammenslåing, grensejustering, samt planavgrensning for kommunedelplanen for ny fastlandsforbindelse fra Nøtterøy og Tjøme. Saken følger opp omtalen i finansieringssaken (FT sak 5/16) om at det skal lages en politisk sak som vurderer konsekvensene av at Stokke opphører som en kommune og at etableres en ny kommune bestående av Stokke, Andebu og Sandefjord kommuner.

Saken om strukturen i samarbeidet etter kommunesammenslåing og grensejustering har vært drøftet både i Bypakke Tønsberg-regionens Administrative styringsgruppe (ASG) og Overordnede styringsgruppe (OSG). Den administrative styringsgruppen har gitt en klar anbefaling om at partene i Bypakke Tønsberg-regionen fra 1.1.2017 bør være Nøtterøy, Tjøme og Tønsberg kommuner, og Vestfold fylkeskommune.

Det er tidligere også gitt signaler i bypakkens overordnede styringsgruppe om at det ikke er ønskelig at nye Sandefjord kommune overtar Stokke kommunes forpliktelser knyttet til bypakke-arbeidet.

Organisering og parter i bypakkesamarbeidet

Det ble i mars og april 2014 fattet likelydende vedtak i Vestfold fylkeskommune, Nøtterøy, Stokke, Tjøme og Tønsberg kommuner om «Organisering av Bypakke Tønsberg-regionen». Av første vedtakspunkt fremgår det «Bypakke Tønsberg-regionen etableres for å planlegge og anlegge et helhetlig transportsystem for Tønsberg-regionen» og at «Partene i Tønsberg-regionen er Vestfold fylkeskommune og kommunene Tønsberg, Nøtterøy, Tjøme og Stokke». Det var disse fire kommunene som i 2009 anmodet Statens vegvesen om å gjennomføre en konseptvalgutredning for en helhetlig transportløsning for Tønsberg-regionen (brev datert 18.6.2009). Anmodning ble også fulgt opp av vedtak i Vestfold fylkeskommune ved Hovedutvalg for samferdsel og næring.

I saken om «Organisering av Bypakke Tønsberg-regionen» (FT sak 20/14) ble det lagt til grunn at partene utgjøres av kommuner som har virkemidler som skal brukes for en komplett løsning for transportsystemet i Tønsberg-regionen. Videre ble det lagt til grunn at bypakke-prosjektet organiseres slik at den passer i forhold til hva som skal løses av konkrete oppgaver.

Bypakke Tønsberg-regionen er organisert slik: (1) samarbeid om Bypakke Tønsberg-regionen basert på frivillige avtaler mellom partene gjennom vedtak i kommunestyrene og fylkestinget, (2) Interkommunalt plansamarbeidet med hjemmel i plan- og bygningsloven om interkommunal kommunedelplan for fastlandsforbindelsen for Nøtterøy og Tjøme (arealplan), og (3) interkommunalt plansamarbeidet med hjemmel i plan- og bygningsloven om interkommunal kommunedelplan for gange, sykkel og kollektivtransport (temaplan).

Samarbeidet om Bypakke for Tønsberg-regionen kan forstås som «overbygningen» i bypakken, og etablerer rammer og mål for samarbeidet om en helhetlig transportløsning. Avtalene om interkommunalt samarbeid innebærer et tettere samarbeide mellom kommuner som er berørte av en felles plan, og har som hensikt å bidra til samordning av bruk av virkemidler for gjennomføring av planer.

Kommunesammenslåing og bypakkesamarbeidet

Stokke kommune behandlet våren 2016 kommunens videre deltakelse i Bypakke Tønsberg-regionen samt finansiering av planmidler (KS sak 14/2944 Stokke kommune). I saksutredningen ble det opplyst om at Stokke sin deltakelse i bypakke-prosjektet har hatt bakgrunn i at fastlandsforbindelsen berører Stokke geografisk, og at trafiksikring i Hogsnesbakken kan oppnås ved bygging og bomfinansiering av den planlagte Hogsnes-tunnelen. Av rådmannens vurdering fremgår det: *«Det er vedtatt at Vear skal bli en del av Tønsberg kommune fra 1.1.17. Ingen geografiske områder i resterende Stokke vil bli berørt av den kommende planleggingen og byggingen, hverken når det gjelder fastlandsforbindelsen eller Hogsnes-tunnelen. Bygging av Hogsnes-tunnelen vil også primært ha mest betydning for befolkningen på Vear, ettersom dette vil gi en tryggere atkomst til Tønsberg by. Rådmannen mener at deltakelsen i både politiske og administrative grupper kan opphøre, og at Stokke kommune ikke deltar i noe garantiansvar for låneopptak til planlegging.»*

Stokke kommune vedtok i kommunestyret å fortsette sin deltakelse i Bypakke Tønsberg-regionen samt ta sin andel av garantiansvaret i forhold til planmidler. For garantisaken ble det tatt forbehold om godkjenning i Fellesnemnda for SAS.

Fellesnemnda for SAS ga 15. mars 2016 sin tilslutning til Stokke kommune sin garantistillelse for Bypakke Tønsberg-regionen. Det ble videre presisert at «*garantiansvaret overtas av de andre kommunene ved evt. uttredelse av nye Sandefjord*» (saknr. 19/2016).

Nye Sandefjord kommune vil overta Stokke kommunes administrative, økonomiske og politiske forpliktelser i bypakke-samarbeidet når kommunesammenslåingen trer i kraft 1. januar 2017. Prinsippet i inndelingsloven (paragraf 13) er: «*Ved sammenslåing og deling av kommuner eller fylke gjelder lokale forskrifter og vedtekter fremdeles for vedkommende område inntil de blir endret. Departementet fastsett en nærmere frist for når det lokale regelverket må være vurdert med sikte på nødvendig endring.*»

Med forbehold om nye vedtak innebær dette at nye Sandefjord trer inn som part i organisasjonen for Bypakke Tønsberg-regionen, de interkommunale plansamarbeidene, samt overtar Stokke sin andel av garantiansvaret for låneopptak av planleggingsmidler i tråd med finansieringssaken (FT sak 5/16).

Samarbeid om interkommunale planer etter plan- og bygningsloven

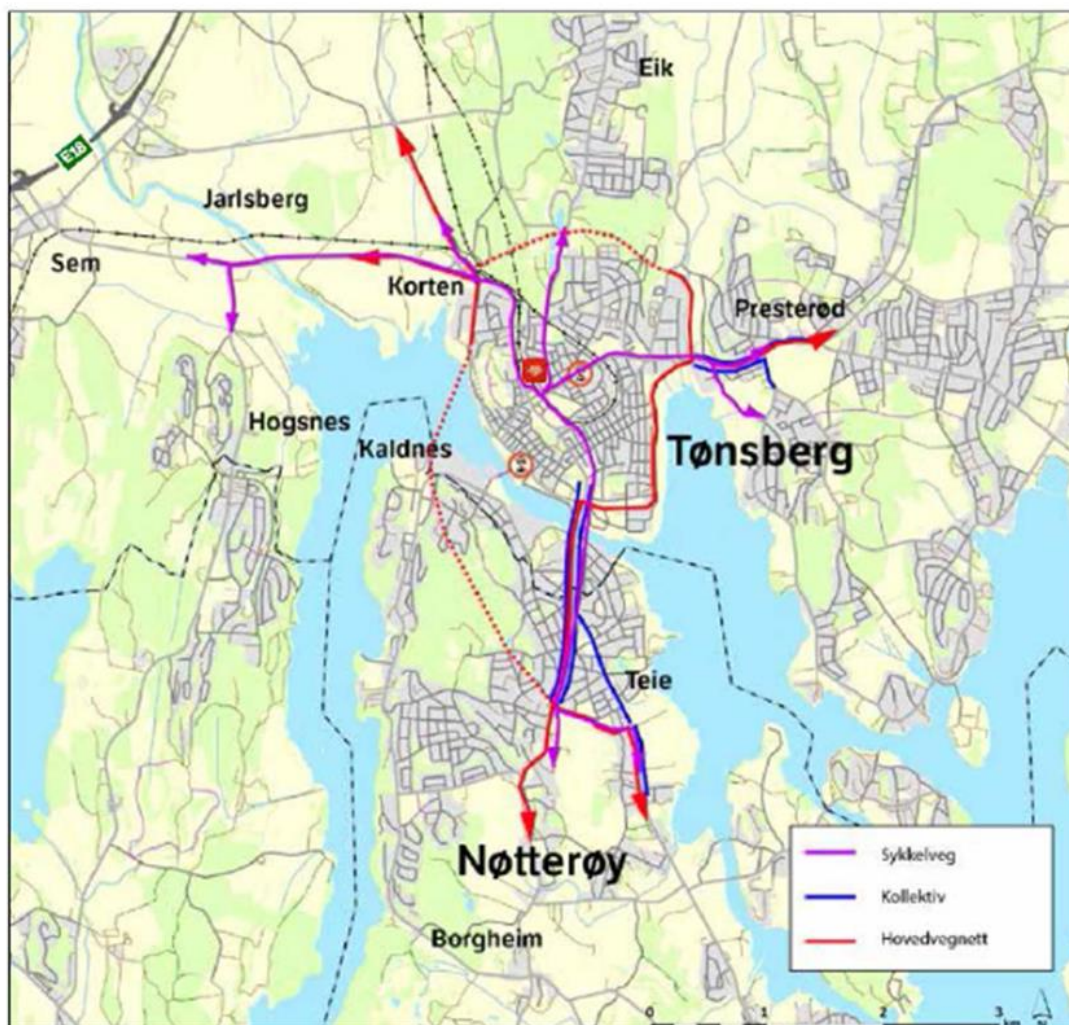
Det er inngått en avtale om interkommunalt samarbeid etter plan- og bygningsloven gjennom «Interkommunal kommunedelplan med konsekvensutredning for ny fastlandsforbindelse fra Nøtterøy og Tjøme». Planprogrammet ble fastsatt og en silingsprosess av alternativer gjennomført våren 2016.

Gjennom planavgrensningen er det avklart at nye Sandefjord ikke vil berøres arealmessig av de alternativer som gjenstår for ny fastlandsforbindelse.

Det er videre inngått en avtale mellom bypakkepartene om interkommunalt samarbeid gjennom «Interkommunal kommunedelplan for gange, sykkel og kollektivtrafikk». Planen er en temaplan, og planprogrammet var på høring i oktober og november 2016. Av planprogrammet fremgår det at «*Formålet med planen (...) er å fastlegge bypakkas satsning innen gange, sykkel og kollektivtrafikk (s. 10)*», og videre at «*Planarbeidet vil konsentrere seg om hovedaksene og andre gang-, sykkel- og kollektivtiltak som direkte støtter opp om målene i bypakka*». Målene for bypakka er en videreføring av KVVU-målene. KVVUens «Ringvegkonsept», som er det som ligger til grunn for den videre planleggingen av bypakka i tråd med brev fra Samferdselsdepartementet datert 16. oktober 2015, inneholder:

- Fri fremføring av kollektiv til sentrum i de fire hovedaksene
- Effektivt og sammenhengende sykkelvegnett med sykkelekspressvei til de mest folkerike områdene

«Ringvegkonseptet» er illustrert i figur 1.1

Figur 1.1 – anbefalt konsept i KVU for Tønsberg-regionen «Ringvegkonseptet»

I samferdselsdepartementets brev til Vegdirektoratet av 21.juni 2016 understrekes det at nytteprinsippet skal vektlegges ved fastsetting av bompengepopplegg i forbindelse med bypakker i mindre byområder. Nytteprinsippet skal forstås slik at også tiltak for gange, sykkel og kollektiv kan finansieres. Samtidig understrekes betydningen av at «Bomstasjoner skal i hovedsak plasseres innenfor det geografiske området der de bompengefinansierte tiltakene gir nytte for bilistene. Plasseringen skal legge til rette for en effektiv innkreving og at de bilistene som betaler bompenger, drar nytte av tiltakene. Forslaget til bompengepakke må inneholde en vurdering av hvordan bilistene som betaler bompenger, får nytte av tiltakene». Dette tolkes slik at alle tiltak som skal finansieres gjennom bypakken, må være nært knyttet til og understøtte de overordnede målene. Det kan videre forstås som at det er hensiktsmessig at bare de kommunene som omfattes av fysiske tiltak skal være part i bypakke-samarbeidet.

I lys av realitetene beskrevet ovenfor ser ikke nye Sandefjord ut til å berøres arealmessig av tiltak som del av planen for gang, sykkel og kollektiv i bypakkesamarbeidet. Hvilket område den interkommunale kommunedelplanen skal gjelde for vil endelig avklares gjennom fastsetting av planprogrammet våren 2017.

Rammer for endring i strukturen for bypakkesamarbeidet

I saken om «Organisering av Bypakke Tønsberg-regionene» er det inngått en frivillig avtale om samarbeid, og denne kan erstattes med et nytt vedtak i kommunestyrene om parter.

Når det gjelder igangsatt planarbeid knyttet til interkommunal kommunedelplan for fastlandsforbindelsen og interkommunal kommunedelplan for gange- sykkel og kollektivtransport er dette plansamarbeidet hjemlet i plan- og bygningsloven. Endringer i sammensetningen av samarbeidene kommuner i plansamarbeidet må ta utgangspunkt i reglene i plan- og bygningslovens kapittel 9.

Det er ikke formelle hindringer i veien for at nye Sandefjord trer ut av samarbeidet.

Grenseendringenes betydning for garantistillelse

I finansieringssaken (FT sak 5/16) ble garantiansvaret for planleggingsmidler inntil 120 mill. kr. fordelt mellom partene: 50% på Vestfold fylkeskommune og gjenværende 50% på Tønsberg-, Nøtterøy-, Stokke- og Tjøme kommuner, basert på befolkningstall. Det ble i saken foreløpig lagt til grunn at de nye kommunene overtar garantiansvaret for planleggingsmidlene til kommunene som inngår i samarbeidet, sånn at nye Sandefjord overtar Stokke sin andel, og Færder kommune overtar andelen til Nøtterøy og Tjøme. Det ble, som tidligere nevnt, samtidig vist til at det legges frem en politisk sak som vurderer konsekvensene av at Stokke opphører som en kommune og at etableres en ny kommune bestående av Stokke, Andebu og Sandefjord kommuner.

Finansieringssaken tok videre høyde for prosessen med kommunesammenslåing og grensejustering ved å presentere fordeling av garantiansvaret mellom kommunene med dagens kommunestruktur, og etter 1. januar 2017 når Stokke kommune opphører som kommune og området Vear i Stokke kommune blir en del av Tønsberg kommune (FT sak 5/16).

Dersom antallet kommuner i bypakke-samarbeidet reduseres fra 4 til 3 må garantistrukturen ved låneopptak i nytt bompengeselskap for Bypakke Tønsberg-regionen endres. I vedtakene som ble fattet i kommunene Tønsberg, Nøtterøy og Tjøme er det tatt høyde for et økt garantiansvar. Det det er derfor ikke behov for nye vedtak knyttet til garantiansvar. Også i søknad om godkjenning av garantiansvar til Fylkesmannen ble den øvre garantirammen omsøkt og godkjent. Det er derfor ikke behov for å innhente en ny godkjenning fra Fylkesmannen.

Finansieringssaken (FT sak 5/16) presenterte følgende fordeling av garantibeløp 120 mill. kr ved en endret kommunestruktur:

Garantibeløp	120 000 000
Andel VFK	60 000 000
Andel kommunene	60 000 000

Alternativ 1 (inkl. Stokke)

Fordeling	Innbyggere	Beløp	Andel av total
Tønsberg	41 920	31 491 000	26 %
Nøtterøy	21 483	16 138 000	13 %
Tjøme	4 962	3 728 000	3 %
Stokke	11 506	8 643 000	7 %
Sum	79 871	60 000 000	50 %

Justert for Vear	Innbyggere	Beløp	Andel av total
Tønsberg	44 116	33 140 000	28 %
Nøtterøy	21 483	16 138 000	13 %
Tjøme	4 962	3 728 000	3 %
Sandefjord (Stokke)	9 310	6 994 000	6 %
Sum	79 871	60 000 000	50 %

Alternativ 2 (eksl. Stokke)

Justert for Vear	Innbyggere	Beløp	Andel av total
Tønsberg	44 116	37 513 000	31 %
Nøtterøy	21 483	18 268 000	15 %
Tjøme	4 962	4 219 000	4 %
Sum	70 561	60 000 000	50 %

Bompengeselskapet for Bypakke for Tønsberg-regionen er etablert. Kommunene har ikke aksjer i bompengeselskapet. Den nye kommunestrukturen får derfor ingen konsekvenser for strukturen på bompengeselskapet for Bypakke Tønsberg-regionen som skal forskuttere planmidler (FT sak 5/16) da selskapet er heleid av Vegfinans AS.

Fylkesrådmannens bemerkninger

Overordnet styringsgruppe for Bypakke Tønsberg-regionen må vurdere og ta stilling til parter i det videre bypakkesamarbeidet etter kommunesammenslåingen og etablering av nye Sandefjord.

Som redegjort i saken er Bypakke Tønsberg-regionen organisert gjennom: (1) samarbeid om Bypakke Tønsberg-regionen basert på frivillige avtaler mellom partene samt to interkommunale samarbeid om (2) interkommunal kommunedelplan om fastlandsforbindelsen fra Nøtterøy og Tjøme, samt (3) interkommunal kommunedelplan for gange, sykkel og kollektivtransport.

På et generelt grunnlag vurderes det som hensiktsmessig at samarbeid om Bypakke for Tønsberg-regionen omfatter de kommuner der det vil anlegges fysiske tiltak som del av bypakkesamarbeidet.

Med grenseendringer fra 1. januar 2017, planarbeidet som pågår knyttet til ny fastlandsforbindelse fra Nøtterøy og Tjøme, samt plan for gange, sykkel og kollektivtransport, er det vanskelig å se at nye Sandefjord kommune vil bli direkte arealmessig berørt av tiltak innenfor rammen av Bypakke Tønsberg-regionen. Det virker derfor naturlig at nye Sandefjord kommune vurderer sin deltakelse i bypakkesamarbeidet.

Administrativ styringsgruppe innstiller på at nye Sandefjord bør vurdere sin politiske og administrative deltakelse i samarbeidet om Bypakke Tønsberg-regionen. Når det er sagt kan det konstateres at det er vært tydelige signaler fra Overordnet styringsgruppe og Administrativ styringsgruppe når saken er vært drøftet på at nye Sandefjord kommune bør tre ut av bypakkesamarbeidet.

Nye Sandefjord kommune vil etter hvert berøres av en bypakke i sør (Mulighetsanalysen og påfølgende bypakke for Larvik) og i nord (Bypakke Tønsberg-regionen). Det er naturlig å vurdere om nye Sandefjord kommune, dersom det er behov for samferdselstiltak i egen kommune, bør definere en egen bypakke. Vestfold fylkeskommune vil være positiv til et initiativ om en bypakke fra Sandefjord kommune.

I forhold til den interkommunale kommunedelplanen for ny fastlandsforbindelse fra Nøtterøy og Tjøme står det klart at nye Sandefjord ikke er direkte fysisk berørt av planene. Det vurderes derfor som lite hensiktsmessig at nye Sandefjord deltar i videre samarbeidet om å etablere en ny fastlandsforbindelse. Administrativ styringsgruppe innstiller derfor på at det anmodes om at nye Sandefjord trekker seg ut av det interkommunale samarbeidet på området.

Administrativ styringsgruppe innstiller videre på at nye Sandefjord kommune trekker seg ut av det interkommunale plansamarbeidet om kommunedelplan for gange, sykkel og kollektivtransport. Det vurderes som lite sannsynlig at nye Sandefjord kommune vil bli direkte berørt av tiltak innen rammen for Bypakke Tønsberg-regionen.

Det legges opp til at en avventer vedtak av planprogram for interkommunal kommunedelplan for gange, sykkel og kollektiv inntil partene i det videre bypakkesamarbeidet er avklart.

Det må avklares hvilke kommuner som skal fastsette planen. Av praktiske grunner anmodes det derfor om at nye Sandefjord så snart som mulig vurderer og fatter nødvendige vedtak om sin deltakelse i prosjektet.

Nye Sandefjord vil på lik linje med nabokommunene Horten og Re være influensområde for tiltak i bypakke for Tønsberg-regionen, og vil bli hensyntatt i det videre arbeidet med bypakken som nabokommune og høringspart.

Det konstateres at tettstedet Stokke ligger tett på virkeområdet for Bypakke for Tønsberg-regionen. Det vurderes som naturlig at Stokkes interesser knyttet til Hogsnesbakken (fv. 303) ivaretas av Tønsberg kommune, og at regionale interesser som kan påvirke Stokke, for eksempel kollektivtransport, ivaretas av Vestfold fylkeskommune.

I forhold til den videre prosessen innstiller administrativ styringsgruppe på at så snart nye Sandefjord kommune har vurdert sin videre deltakelse i bypakkesamarbeidet, fremmes en ny sak i bypakkens overordnende styringsgruppe (OSG) som vurderer konsekvensene av vedtaket.